

Міністерство освіти і науки України

Ораторське мистецтво

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

**підготовки студентів освітнього ступеня «Бакалавр»
галузь знань 08 «Право»**

**Спеціальність 081 «Право»
ОПП « Міжнародне та європейське право»**

**Івано-Франківськ
2019 рік**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Навчально-науковий юридичний інститут, ДВНЗ
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.ю.н., доц. Питльована Вікторія Павлівна

Схвалено Вченою радою Юридичного інституту

протокол № 11 від 25.06. 2019 р.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Бакалавр» спеціальність 081 «Право» ОПП « Міжнародне та європейське право».

Предмет ораторського мистецтва зумовлюється змістом фактичної діяльності оратора і його можна визначити як мисленнєво-мовленнєву діяльність і закони, що її розкривають.

Міждисциплінарні зв'язки: основи психології, юридична деонтологія, філософія, логіка, ділова українська мова, історія, етика.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Теорія ораторського мистецтва.

Змістовий модуль 2. Методика підготовки та виголошення судової промови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Ораторське мистецтво ” є засвоєння студентами базових положень з історії та теорії ораторського мистецтва, а також вміння застосовувати ці знання на практиці.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Ораторське мистецтво ” є засвоєння та закріплення теоретичних положень риторики, вміння підготувати судову промову і виступити з нею перед аудиторією, дослідження визначних пам'яток ораторського мистецтва.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

історію ораторського мистецтва (етапи розвитку); основні види і жанри красномовства; поняття та види судової промови; зміст та структуру судової промови; методику підготовки публічних виступів; психологічні, логічні, мовленнєві аспекти виступу; норми та правила поведінки судового оратора; відомі пам'ятки ораторського мистецтва.

вміти :

підготувати змістовний виступ у відповідності до законів риторики; публічно виголосити промову; спілкуватись з аудиторією; аналізувати ораторські твори.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/ 3.0 кредитів ECTS.

1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія ораторського мистецтва.

Тема 1. Поняття та види красномовства.

Поняття красномовства. Види та жанри ораторського мистецтва. Судове, академічне, політичне, церковне, дипломатичне, рекламне, військове, суспільно-побутове красномовство. Місце красномовства в суспільному житті.

ТЕМА №2. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна.

Поняття та загальна характеристика риторики, як науки. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. Взаємозв'язок ораторського мистецтва з іншими науками та навчальними дисциплінами.

Змістовий модуль 2. Методика підготовки та виголошення судової промови.

ТЕМА №1. Судова промова.

Судові дебати як складова частина судового розгляду. Поняття та види судових промов. Призначення судової промови. Функції судової промови. Монологічна та діалогічна форми судової промови. Предмет судової промови в кримінальних, цивільних та адміністративних справах. Підготовка судової промови. Етапи підготовки виступу. Збір матеріалів. Аналіз матеріалів. Систематизація матеріалів. Письмова підготовка промови. Репліка як частина судових дебатів. Вимоги до репліки. Призначення репліки, Категорії справ які розглядає Міжнародний суд ООН в Гаазі (Нідерланди).

ТЕМА №2. Промова державного обвинувача.

Поняття обвинувальної промови. Питання, які повинен висвітлити прокурор у промові. Структура обвинувальної промови. Вступ. Фабула справи. Аналіз і оцінка зібраних доказів. Обґрунтування кваліфікації злочину. Характеристика особи підсудного. Обґрунтування пропозицій про міру покарання, цивільний позов. Аналіз причин і умов, що сприяли вчиненню злочину. Заклучна частина промови. Промова прокурора при відмові від обвинувачення: зміст, структура.

ТЕМА №3. Захисна промова.

Поняття захисної промови. Позиція захисника у справі. Зміст промови захисника. Залежність змісту промови від позиції захисника. Структура захисної промови. Вступна частина промови. Виклад фактичних обставин справи. Аналіз і оцінка доказів. Кваліфікація злочину. Характеристика особи підсудного. Особливості захисної промови при формулюванні пропозиції про міру покарання, цивільний позов. Аналіз причин і умов, що сприяли вчиненню злочину. Висновок. Порядок звернення до Європейського суду по правам людини в Страсбурзі(Франція).

ТЕМА № 4. Оратор і аудиторія.

Закон аудиторії. Характеристика аудиторії: поняття, типи. Соціально-демографічна, соціально-психологічна, індивідуально-особистісна ознаки аудиторії. Поняття судової аудиторії. Оратор як організатор мислинневої активності аудиторії. Спілкування оратора з аудиторією. Перешкоди встановлення та підтримання контакту між оратором та аудиторією, шляхи їх усунення. Індивідуально-психологічні якості оратора та особливості його поведінки. Закони логіки. Закон тотожності. Закон протиріччя. Закон достатньої підстави. Закон виключеного третього. Логічна помилка. Основні види логічних помилок. Особливості індукції, дедукції, аналогії, правила їх застосування. Правила і помилки висунення тези, аргументації та демонстрації. Спростування. Мовні засоби створення логічності промови. Логічна

структура промови. Мовна культура оратора. . Етика судового оратора. Зовнішня культура оратора: вигляд, погляд, жестикуляція.

2. Рекомендована література

- 1.Абрамович С.Д. Риторика загальна та судова: Навчальний посібник, - К.: Хрінком Інтер, 2002.-416с.
 - 2.Кацавець Р.С.Ораторське мистецтво.Підручник.-К.:Алерта,2014.-238с.
 - 3.Молдован В.В. Судова риторика Навчальний посібник.- К: Інститут післядипломної освіти Київського національного університету ім. Т. Шевченка, 2001 - 312с,
 - 4.Молдован В.В. Судова риторика. Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2006.-328с.
 - 5.Молдован В.В. Ораторське мистецтво. Навчальний посібник- Харків: Нац. юрид. акад., 2003. - 160с.
 - 6.Молдаван В.«Судова риторика: теорія і практика: навчальний посібник / - 2-ге видання, перероблено і доповнено.- К: Юрінком Інтер,2010.-469с.
 - 7.Требін М.П., Г.П.Клімова «Ораторське мистецтво : підручник/Х.:Право,2013.-208с.
 - 8.Олійник О. «Мистецтво судових дебатів». Навчальний посібник-К., Кондор, 2010.-258с.
 - 9.Олійник О. «Правова риторика». Навчальний посібник-К., Кондор, 2010.-166с.
 - 10.Олійник О. «Ораторське мистецтво юриста». Навчальний посібник-К., Кондор, 2010.-280с.
 - 11.Олійник О. «Прокурорська риторика».Підручник.-К.,Алерта,2008.-304с.
4. Форма підсумкового контролю успішності навчання **залік**
 5. Засоби діагностики успішності навчання – семінарські заняття, тести, контрольні роботи, самостійні роботи, експресопитування.

